

Reseberättelse COMCOL/ICFA preconference 30/6 - 2/7 i Bassano del Grappa och ICOM General Conference 3-9/7 2016 i Milano

Av Helena Magnusson, Västerbottens museum

Preconference i Bassano del Grappa som arrangerats av COMCOL och ICFA hade sin första dag torsdagen 30/6. Från Västerbottens museum var vi fem personer som deltog i år, Nina Kurdve fotoarkivet, Suzanne Steneberg konstantikvarie, Åsa Stenström avdelningschef samlings, Lars Holstein 1:e antikvarie samlings samt Helena Magnusson avdelningschef utställningar. Temat för preconference var "Art Collecting and the sense of place".

Första träffen för hela gruppen var på Museo Civico Bassano där kvällen inleddes med två keynote speeches, professor Giuliana Ericani, tidigare museichef i Bassano och Åsa Stenström, Västerbottens museum.

Giuliana guidade på Museo Civicos och sedan på ett porslins- och keramikmuseum i Palazzo Sturm som inrymmer och museet över Remondinis tryckeri.

Följande två dagar var det bussexkursion med konsten i fokus runt norra Venetien med besök på olika museer, bland annat Museo Civico i Asolo (som även lyfte fram kvinnliga livsöden med Caterina Cornaro, drottning av Cypern och skådespelerskan Eleonora Duse) Villa Barbaro, Gipsoteca Canoviana i Possagno (museum över skulptören Antonio Canova guidat av en mycket kunnig guide) Domen i Castelfranco samt Museo Casa de Giorgione i Castelfranco.

Den stora behållningen den andra exkursiondagen var Giotto's fantastiska fresker i Cappella degli Scrovegni i Padua där vi även besökte Museo Civico Padova med Sala del Romanini.

Detalj ur Giottos fresker i Capella degli Scrovegni

På eftermiddagen besökte vi det kommunalstödda museet *Museo del Precinema* med en privat samling av en person som heter **Laura Minici Zotti**. Det var en omfattande samling av laterna magicas, kameror och den rörliga bildens historia.

Det var en mycket innehållsrik preconference med ett späckat schema (nästan inga pauser för lite kaffe, reflexion eller för att gå runt på egen hand). Eftersom det främst var ICFA som var arrangörer låg fokus på konstområdet och den äldre konsten, som jag och min kollega Suzanne (konstantikvarie) hade stor behållning av. Särskilt har kunskapen om skulptören Canova har varit berikande

Generalkonferensen i Milano inleddes måndagen den 4/7 med två intressanta **Keynote** speakers. Den turkiske författaren Orhan Pamuk framträdde i en video och berättade om sitt **Museum of Innocence** i Istanbul, uppbyggt efter sin roman "Oskuldens museum" 2008. Han underströk vikten av att bygga upp demokratiska museer och inte endast museer som vill lyfta fram nationalism eller hylla specifika ledare.

Kollegor med engelsk översättning i lurarna

Den andra föreläsaren var kända konstnären Christo som berättade personligt om sina och bortgångna livspartner Jeanne-Claudes verk och särskilt om sitt senaste projekt "Floating piers" i Lake Iseo, Italien. Projekten har aldrig finansierats av myndigheter eller företag utan genom försäljning av bilder och ett nätverk av kontakter i hela världen. Christo svarade sedan på publikens frågor och kommentarer.

Christo

Under måndagseftermiddagen, tisdagen och onsdag förmiddag 4-6/7 deltog jag i olika föreläsningar och valde utifrån COMCOLs och ICFA:s gemensamma seminarium, ICEE men fastnade framför allt intressanta föreläsningar genom INTERCOM (Museum management) och FIHRM (Federation of international human rights museums) som leddes av ordförande och museichef i Liverpool David Fleming. Detta är teman som är ytterst aktuella för mitt arbete och gav många intressanta vinklar. Jag spenderade huvudelen av de tre konferensdagarna här.

Ett tema för föreläsningarna var museietik och vart gränserna går när det gäller att förhålla sig till en alltmer kommersiell och global värld. Museerna har ett dilemma i att å ena sidan vara beroende av privata finansörer och samtidigt försöka att förhålla sig demokratiska och innehållsmässigt oberoende. Eftersom finansiering är ett stort problem för de flesta museerna gäller det att hitta etiskt korrekta finansörer som står för bra grundvärderingar utifrån miljö, konservatism och multinationellt. Det kan även vara donationer från finansörer med tveksamma grundvärderingar och åsikter och det skulle vara bra med en dialog med besökarna om vad som är etiskt riktigt och inte.

Vad vill man som museum bli förknippad med? (gruvnäring, olja, vapenindustri, miljömotståndare m.m)

Det finns en stor marknad för försäljning av artefakter där det behövs mer lagstiftning och reglering. Allistor Brown, Storbritannien, berättade om Museum Associations sammanställning av en ny bok "Code of ethics for museums" som kortfattat och pedagogiskt sammanställt vikten av etik på museer.

Ett annat tema var hur man skildrar länders historia utan att det blir för mycket propaganda och glorifiering av nationella hjältar. Från Leninmuseum i Tammerfors, Finland föreläste museichef Kalle Kalio om förnyelsen av ett museum som skapades på 1940-talet för att glorifiera Sovjetunionen och Lenin. Museet har gått från att vara ett av Finlands mest hatade museer till att bli ett populärt och mer modernt museum som efter dialog med besökare tar upp mänskliga rättigheter och dold historia som t.ex arbetslägren i Gulag m.m. Camilio Sánchez berättade om Manichaen Museums i Colombia som utvecklats från att ha varit ett museum som glorifierat historiska hjältar och haft en svart-vit människosyn till att bli en viktig del i fredsförhandlingar med gerillan för att skapa fred med fokus på mänskliga rättigheter.

Vilken roll har museer i politiken? Enligt David Fleming är "det museum som inte är politiskt-är oetiskt". Kan ett museum fungera som facilitator i en fredsprocess?

Susana Meden från Argentina berättade om det svåra arbetet med uppbyggnaden av "Museum of Democracy" i Buenos Aires som tagit sju år att bygga upp och som är färdigt nästa år. Hur bygger man upp ett museum om demokrati i ett land med korruption och intolerans mot immigranter?

På temat om museer kan skapa känslan av tillhörighet berättade Guido Vaglio från Turin i Italien om Museo Diffuso della Resistenza som bygger på personliga berättelser från immigranter under andra världskriget. Personligen tycker jag att de här föreläsningarna har haft betydelse för mitt arbete och gav många reflexioner kring vilka utmaningar museer har idag i en alltmer odemokratisk värld. Kanske kan man tycka det var märkligt att det inte var mer fokus på migration, etik och migration på generalkonferensen i stort eftersom de är så pass avgörande frågor för framtidens museer. Det var dock en paneldiskussion under onsdagen på temat "Social role of museums. New migrations, new challenges". Borgmästaren i Lampedusa, Giusi Nicolini berättade om arbetet som invånarna och myndigheterna på ön Lampedusa gör för att ta emot den stora ström av båtflyktingar som kommer via Libyen. I panelen satt David Fleming, Marlen Mouliou och Robin Hirst som förordade att museer måste ta en aktiv ställning för demokrati och mänskliga rättigheter, bekämpa rasism och inte vika undan för svåra frågor.

På torsdagen besökte COMCOL/ICFA-gruppen Pinacoteca Brera där vi togs emot av museichefen James Bradburne. omfattande och imponerande konstutställningarna från Caravaggio och Bellini till Braque och Picasso. Museet hade öppna konstateljéer och öppna magasin. På eftermiddagen var det bussresa till Villa Cagnola med omfattande samlingar av konst och framförallt stora samlingar av porslin.

Undervisningssal och James Bradburne på Pinacoteca Brera, Milano

Under fredagen besökte jag och Suzanne Florens med betoning på konsten under 1900-talet. Personligen var den stora behållningen skulptören Marino Marini som med humor skulpterade kvinnofigurer och män på hästar. Det var över 35 grader varmt den här dagen så det var en svettig excursion med två duktiga guider som förde oss genom Florens gator i rasande fart. Vi stannade även på Palazzo Pitti och Galleria Civico 69.

Skulpturer Museo Marino Marini, Florens

På lördag kväll avslutades generalkonferensen i Triennialens lokaler med en ceremoni när ICOMs fana överlämnades till Japan och Kyoto som skall vara värdar för nästa generalkonferens 2019.

Det var otroligt intensiva dagar med massor av intryck och nya bekantskaper från hela världen. Det händer så mycket när man reser och umgås under så många dagar, mycket skratt över vådliga bussfärder med italienska chaufförer på väg mot Bassano dell Grappa, ett konstigt bett på foten från någon insekt som gjorde att foten svällde och det gällde att hitta apotek som inte hade siestängtt och ständig jakt på vatten i den ständiga hettan.

Det var lite kritik kring lunchmaten under konferensen som bestod av en flaska vatten, ett äpple och en låda med kall pasta el. ris, inte så mättande.

På det stora hela otroligt givande och intressant upplevelse som säkerligen kommer att berika verksamheten på Västerbottens museum i framtiden.

Förlösa tunnelbanetåg i Milano

Leonardo Da Vincis Nattvarden i Milano, var en oförlömlig upplevelse

Likaså Michelangelos ofullbordade Pietà Rondanini i Castello Sforzesco, Milano